

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 61.

V Ljubljani, v sredo 16. marca 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 15. marca.

Napis na bankovcih.

Državni zbor je pričel včeraj obravnavo o členu 82 bankinih pravil, ki zadevajo napis na bankovcih. Naša in ogerska vlada ste se dogovorile, da naj bo kakor doslej napis na bankovcih na eni strani nemški, na eni pa madjarski. Temu je pritrdila tudi večina pogodbinnega odseka; manjšina pa priporoča predlog dr. Trojanja, da naj bo ta napis razviden v raznih jezikih, ki se v Avstriji govoré.

Prvi govornik za Trojanov predlog je bil česki poslanec dr. Gregor, ki ga je zbornica poslušala z veliko pozornostjo. Govoril je izborno, prepričalno, pa izvanredno oestro proti vladi, kar je med levičarji zbuvalo pogostokrat veselost in porogljive dobro-klice. Pričel je s tem, da so Čehi že marsikaj prosili pri vladi, kakor podporo za kmetijstvo, vravnava českih vodá, novih naprav za česko vseučilišče, podržavljenje českih občinskih srednjih šol itd., da jim je pa vlada odgovarjala, da vse to stane mnogo denarja. Sedaj so prosili nekaj jako pohlevnega, kar ne stane nič denarja, namreč mnogojezični napis na bankovcih, ali tudi tega jim vlada neče dovoliti. Dalje je dokazoval, da se to samo zaradi tega ni zgodilo, ker Madjari tega nečejo, bojéč se, da bi slabi izgled naše polovice ne pohujšal nemadjarjskih narodov v ogerski državi. Hudo je prijemal vlado, da je tako slabotna, popustljiva in brez vse moči madjarski vladi nasproti, in da se tako malo ozira na želje in na čut naroda českega. Spominjal je na to, da je pred desetimi leti sedanji minister dr. Pražak sam priporočal mnogojezični napis na bankovcih in da je toraj v imenu cele desnice govoril zoper naredbo, da naj bo napis na eni strani samo nemški, na eni pa samo madjarski. Radoveden je, kako bode dr. Pražak o tej zadevi sedaj glasoval in bode li minister na laž stavljal nekdanjega poslanca. Sicer pa bode treba skrbeti Čehom, rekel je dr. Gregor, da dobé odločnejšega in iskrenjšega zastopnika v ministertvu, ker se v ministerskem sovetu rešujejo vse reči in zadeve, ne pa v državnem zboru, ki je postal le nekaka mašina za oddajanje glasov. Levičarji

so se pri teh besedah na ves glas krohotali in so ploskali dr. Gregorju, češ, da je sedanja večina državni zbor pripravila v ta sramoten položaj. Konečno je dr. Gregor jako živahno priporočal desnici, da naj glasuje za ta predlog in naj ne ruši večine, ki se bode raznim oddelkom pri njih posebnih zadevah hvaležno skazovala za to ljubav.

Minister Dunajevski je pobijal globoki vtis, ki ga je Gregorjev govor napravil na obe strani v zbornici, pa ni imel drugih razlogov, kakor pri pretresanju te zadeve v odseku. Vzel je iz žepa srebrn goldinar in ga pokazal zbornici, češ, da ta denar povsod velja in ga vsakdo pozná, dasiravno nima nobenega napisa. Toraj tudi pri bankovcih tak napis ni ravno potreben. Poslanci dostikrat govoré samo zaradi tega, da njihov govor odmeva med ljudmi.

Za ministrom se je oglasil drug česki poslanec dr. Vašaty, ki je vlado še bolj naravnost prijemal kakor Gregor. Rekel je, da bi bila naša vlada gotovo dosegla mnogojezični napis, ko bi imela na čelu moža, kakoršen je n. pr. Koloman Tisza; ali naš ministerski predsednik ni Koloman Tisza in zato mora naša polovica zmerom odjenjevati.

V imenu slovenskih poslancev je dr. Poklukar naznanjal, da so zlasti iz dveh vzrokov za mnogojezični napis. Desetaki so sedaj podobni stotakom, petaki petdesetakom, in vsled tega bode treba skoraj tiskati nove bankovce. Pri tej priliki naj se toraj vstreže željam raznih narodov, da bo vsakdo na bankovcu v svojem jeziku bral, koliko velja. Drug vzrok je pa politične važnosti. Z Madjari bomo imeli obravnavati še veliko važnejše zadeve, treba se bode ž njimi pogajati zaradi petroleja in sladkorja, treba bode rešiti silno važno vprašanje o novi kvoti za skupne stroške. Kako bodemo v teh tolikanj imenitnih rečéh od Madjarov kaj dosegli, ako si še te malenkosti ne upamo doseči, da bi smeli na svoji strani na bankovcih njihovo ceno zapisati v raznih jezikih? Prosi toraj zbornico, da naj Madjarom nasproti pokaže svoje složnost in da naj enoglasno sprejme predlog Trojanov.

Za njim je rusinski poslanec Kovalski ob kratkem naznanil, da bode on s svojimi tovariši glasoval za predlog manjšine, ker se mora vsem narodom zagotovljena ravnopravnost tudi dejansko

vresničevati. Ker je bila ura že tri, je predsednik, dr. Smolka, sklenil sejo in konečno besedo obeh poročevalcev odložil za danes.

Danes je prvi govoril dr. Trojan. Najprej se obračal proti ministru Dunajevskemu, ki je med drugimi včeraj tudi rekel, da ljudje ne čutijo potrebe mnogojezičnih napisov. Omenjal je, da ljudje to živo čutijo, kar so na Českem razodevali nedavno s tem, da so na bankovce zapisovali ali natiskovali njih ceno v svojem jeziku. Ministerstvo se je nad takimi bankovci spodtikalo in je omenjene napise prepovedalo, nad bankovci pa, ki so imeli napisane cele hebrejske stavbe se nihče ni spodtikoval. Ministru, ki je kazal srebrni goldinar, odgovarjal je že včeraj, da to je srebro, ki ima veljavo tudi brez napisa in pri katerem zadostuje grb in podoba cesarjeva. Marije Terezije srburjaki veljajo še zdaj na izhodu, kjer se pa bankovci tudi z madjarskim napisom ne bodo vdomačili. Madjari se s svojim protivjem vtikajo v naše notranje zadeve in vsak Avstrijanec bi si moral v dolžnost šteti, to vtikanje z vso odločnostjo zavrnuti. V ta namen prosi zbornico, da naj sprejme predlog manjšine in varuje samostojnost našega postavodajalstva pred tujim vplivom.

Poročevalec večine dr. Bilinski je zavračal predgovornike in opravičeval ravnanje poljskih poslancev, ter izrekal nado, da to glasovanje ne bode imelo nobenega vpliva na zvezo večine med seboj in da zaradi tega ne bo počil železni obroč.

Trojan je na to predlagal glasovanje po imenih; ravno ta predlog je stavil Scharschmid v imenu leveice, o kateri je bilo prej čuti, da se bode glasovanja zdržala. Predlog manjšine za mnogojezični napis bil je s 194 glasovi proti 82 zavržen, in sprejet predlog večine, da naj bo napis nemški in madjarski. Za mnogojezični napis so glasovali Čehi, Slovenci in Dalmatinci. Nekaj Poljakov se je glasovanja zdržalo, ravno tako nekteri Bukovinci in Tirolci. Levičarji so z družimi Poljaki, Liechtensteinovci, Coroninijevci in moravskimi velikimi posestniki glasovali zoper Trojanov predlog. Izmed naših poslancev sta z večino glasovala baron Gödel in grof Hohenwart; Ferjančič, Hren, Klun, Pfeifer, Poklukar, Šuklje, Windisch-Grätz, Vošnjak in Vitezić, so gla-

LISTEK.

Ustanovljenje pristanišča za mornarico v Pulju.

Leta 1844 obiskal je ranjki cesar Ferdinand s svojo presv. gospó cesarico Marijo Ano Trst, kjer je bil takrat cesarski namestnik (guvernér) slavni Franc Stadion, kateri je vžival popolno zupanje svojega cesarja in njegove vlade, pa neomejeno ljubezen svojih uradnikov in vseh podanikov. Glavno načelo v uradovanji mu je bilo: Malo piši, pa veliko delaj; hiti k svojemu cilju brez ovinkov.

Takemu urnemu pa določenemu postopanju njegovega imamo se tudi zahvaliti za ustanovljenje edinega, pa sedaj lepega in trdnega vojaškega pristanišča Pulj, italijanski Pola. Temelj Pulju postavil se je tako-le:

Leta 1846 vozila se je mala avstrijska mornarica po Adrijanskem morji ob isterskih bregovih. Kmalu se je začelo tudi govoriti, kaj da to voza-

renje pomeni. Dejala se je, da si hoče naša mornarica poiskati pripravnega mesta za malo vojaško pristanišče. In res se vkreca v Puljskem zalivu del brodovja pod poveljništvom kapitana Ivana Buratoviča pl. Flaggentreu. Ko si kapitan ogleda Puljsko okolico, popraša občinski svet, če bi ne hotel prepustiti c. kr. mornarici nekoliko pustega občinskega sveta za zgradbo poslopja, kjer bi se hranile barke, čolni in drugo vojaško mornarsko orodje. Občina je bila precej pripravljena prepustiti zaznamovani svet c. kr. mornarici v last proti primerni odškodnini ter tudi prosilo pismeno dovoljenja, oziroma potrjenja tega sklepa, pri višji oblasti okrožnega urada v Pazinu.

Stadion je bil naučil svoje uradnike, kakor je sam bil hiter, hitro svoje posle opravljati. Vsako jutro so se uradniki vsakega urada zbrali, posvetovali se o delih, ki so se imela tisti dan izvršiti ter si nato koj delo razdelili. Ko jim pride nekega jutra prošnja Puljske občine v roke, koj spoznajo veliko imenitnost te zadeve za avstrijsko mornarico in sploh za vse cesarstvo.

Sklenilo se je precej, ne le dati Puljski občini dovoljenje, da prodá državi nekoliko občinskega sveta, ampak priporočiti ji celó, imenovani svet državi zastoj odstopiti in ji nasvetovati, naj še več golega pustega sveta državi ponudi, če bi ga morebiti za vojaške namene potrebovala. In da se zadeva čem preje tem bolje vravná, sklene se tudi, da že drugo jutro zasede iskrega konjiča izvrstni jahač, pa tudi izvrstni uradnik Klinkowström, ki naj v Pulj hiti, ter tam vso zadevo konečno vravná.

Tako se je tudi zgodilo, in s tem položil se je temeljni kamen za sedanjo krasno vojaško luko. Pulju samemu je bilo to v največjo korist. Z darom, skazanim, državi je sebe najbolj obogatil. Za prvim poslopjem postavilo se je kmalu drugo. In ko so žalostni dogodki meseca marca leta 1848 dokazali, da Benetke niso veliko vredno vojaško pristanišče, rastla je v Pulju stavba za stavbo. Do danes se je mesto z luko vred tako krasno razvilo, da gleda vsak zvest Avstrijan s ponosom na tega skrbnega čuvaja na nevarni Adriji. Malo mestece štelo je

sovali s Čehi; navzoči niso bili: Gregorec, ki se je danes povrnil iz Štajarskega, ter je prišel v zbornico prekasno, Nabergoj in Tonkli. Izmed ministrov ni glasoval baron Pražak, menda za to ne, da ni v nasprotje prišel s svojim ravnanjem pred desetimi leti.

Ko je bil sprejet § 82. po nasvetu večine, prišla je na vrsto resolucija, ki vladi priporoča, naj se pri novi izdaji bankovcev dogovori z ogersko vlado, da bode napis na bankovcih izražen v raznih jezikih. Ta resolucija je bila sprejeta s 128 gls. proti 105, ker so zoper njo glasovali vsi levičarji, desnica pa je zopet združena glasovala za njo. Potem se je pričela razprava o § 84., pri katerem je prvi govoril dr. Herbst.

Prihodnja seja bo jutri; na dnevnem redu je pokojninski red za vojaške vdove in sirote, pri katerem bo izmed naših poslancev govoril Pfeifer.

Dozidavanje Marijanišča.

II.

Pri Grkih in Rimljanih je bila navada, da so otroka po rojstvu položili pred očeta. Oče si ga je ogledal, in ako mu je bil všeč, dvignil ga je in s tem naznanil, da otroka sprejme, pripozna za svojega in mu hoče dati vse pravice. Ako ga ni vzdignil, je s tem naznanil, da ne mara zanj, in takemu otroku je bila tedaj odločena osoda, da naj pogine.

Tako je tudi Marijanišče kot malo dete pred občinstvom in čaka, kako sodbo bode izreklo občinstvo. Bode li reklo: „Moje dete si, hočem te živiti in zate skrbeti“, ali pa bode reklo: „Ne maram zate“. — Hvala Bogu! Sodbo, katero so izrekli posamezniki o tem zavodu, ne samo z besedami, ampak v djani, bila je dosedaj večinoma ugodna in prijazna. Ta djanska sodba blagih dobrotnikov dala je Marijanišču dosedaj živeti in se razvijati. — Kakšno sodbo pa bode izrekla kranjska dobrodelnost zana-prej in zlasti v tej dobi, ko se bode hiša dozidavala in utrjevala svoj obstanek?

Naj le pogleda občinstvo na dete, ki je pred njim! Naj si ogledajo oni, ki imajo sree za blagor mladine, mladi ustav, naj poprašajo o njegovem življenju in delovanju! Saj je vhod vsakemu odprt in z veseljem se razkaže vsakemu vse v hiši, kar želi videti.

Da pa bode zamogel častiti čitatelj tudi od daleč ogledati si notranje življenje in napredovanje v tem ustavu, naj podamo tukaj poročilo o prvem šolskem polletju, in sicer blizo tako, kakor ga je podal vodja tega ustava občenemu zboru Vincencijeve družbe dne 27. februarja t. l.

„Slavni zbor! Naš gosp. predsednik so mi naročili, da naj pri današnjem občenem zboru poročam o sirotišnici naše družbe, o Marijanišči. Tudi lani so mi naznanili enako željo ob enaki priliki, toda branil sem se zato, ker sem hišo še premalo poznal in torej tudi nisem mogel presoditi, ali ustav kaj napreduje in kako da napreduje. Ob koncu lanskega šolskega leta, v mesecu juliju, so zvedeli gosp. udje, kakšen da je bil napredek šolski v l. 1885-86. Rečeno je bilo takrat, da je napredek pri otrocih notranje šole, pa tudi pri drugih, primeroma prav dober. „Glasi katol. družbe“ so potem objavili lani nekaj popis delovanja in življenja v tem ustavu. „Namen tem vrsticam je tudi ta, pravi pisatelj, da vidijo

1846 komaj 900 prebivalcev in v luki so se zbirali le revni ribiči. A danes je vojaška luka, mogočna morska trdnjava, da malo taci. Ponosno šetajo danes po lepem mestu mornarski častniki ter mogočno zatrjujejo, da je Puljska trdnjava prva vse Avstrije. In luka? Naši hrabri mornarski poveljniki trdijo, da se lahko spravi vánjo vojaško brodovje vse Avstrije. Ne bode dolgo, da bode Pulj dospel do mogočnosti, ktere se je veselila v starih časih „res publica Polensis“, ki je štela pod rimskim cesarjem Septimijem Severom 30.000 prebivalcev.

Pa tudi zdravstvene razmere v Pulju so se v teh štiridesetih letih znatno zboljšale. Nalezljiva mrzlica, ki je prejšnje čase Puljce morila, je malo da ne zginila; mesto vživa sedaj blagostanje, kakor malo družih avstrijskih mest. Mi jej ga privošimo ter h koncu zakličemo: Pulj, rasti in cveti Avstriji v ponos in slavo! Čuvaj ob Adriji, brani Adrijo slovansko in avstrijsko!

dobrotniki tega ustava, kak vspeh imajo in kakšen sad prinašajo njihove dobrote.“ Te črtice je lani ponatisnil tudi „Slovenec“ in s tem skazal hiši lepo dobroto. — Danes torej lahko nadaljujem prejšnja poročila in sicer o ravno preteklem prvem polletju. Poročal bom slavnemu zboru o našem ustavu v treh točkah, in sicer najpoprej 1. o šolskem napredku, potem 2. o npravnem napredku in obnašanju in nazadnje 3. o napredku v verskem življenju ali pobožnosti, seveda kolikor mogoče kratko.

1. Prvič so dobili v tem šolskem letu naši dečki spričevala pred božičem, vdrugič pa sredi tega meseca, nekteri ravno včeraj. Reči moram, da me je vspeh v prvem četrtletju prav iznenadil. Spričevala so bila počez res dobra, da se nisem nadjal takih. Enajst fantičev je imelo sicer tudi kak komaj zadosten ali nezadosten red, a večinoma zaradi mladosti, ker so nekteri po 6 let stari in toraj komaj zmožni učiti se, nekteri pa so slabega uma. A nasproti tem je bilo med domačimi 10 odličnih in med zunanjimi 16, toraj skupaj 26. V obnašanju sta imela dva samo lepo, vsi drugi prav lepo. Ta lep vspeh se je dosegel s tem, da je zlasti ob začetku šolskega leta v nadzorovanju bila natančnost in da so se otroci vedno spodobujali, ne ponehati v svoji gorečnosti. Zato so se res prav vrlo držali, nekteri radi iz proste volje, nekteri pa primorani. — V drugem četrtletju, od božiča pa do pusta, pokazal se je še zdatnejši napredek, tako, da so celó učeniki to v šoli rekli dečkom. Spričevala, ki so jih pred kratkim dobili, so res dobra: ti otroci ne delajo med drugimi hiši sramote. Skoraj vsak ima nekaj redov boljših, kakor o božiču. Z odliko jih je sedaj 34, drugi red pa jih ima 6.

Število vseh otrok pa je bilo 123 ali 124, ker se navadno nekoliko menja med letom zaradi bolnih in zaradi tako imenovanih „azilcev“, kateri hodijo samo v „azil“ čez dan. S temi ima zavod precejšen križ in malo vspeha. Pri njih se ne dá mnogo storiti, ako jih stariši zanemarjajo. Ti so še našim domačim v nekoliko nevarnost.

Z veseljem poročam tudi, da je prldnost, to se pravi, lastno in neprisiljeno prizadevanje otrok vedno več. Večina se rada uči in ima veselje nad dobrim napredkom. Pri tem moramo pomisliti, da so se otroci učili za božične predstave, drugi se vadijo v petji itd., kar tudi spričuje njihovo pridnost. Večina izmed gospodov je lahko opazovala, da so otroci kaj spretni v deklamaciji, bodisi v slovenskem ali v nemškem jeziku. Tudi gimnazijalci, katerih je bilo ob konci polletja 8, so dokaj dobro zvršili. Eden je imel odliko, šest prvi red, drugi red je dobil le eden, ki smo ga samo za silo imeli v hiši, dokler se ni kako mesto zanj dobilo; sedaj smo ga že dali nekemu trgovcu.*)

Pri tem pregledu o napredku moram priznati vstrajen trud naših čč. šolskih sester, in pa gospodičine učiteljice naše v notranji šoli, ki z ljubeznijo in previdnostjo dela v šoli in zunaj šole v prid otrokom. Toliko o znanstvenem napredku.

2. Še več, kakor znanstveni napredek, vreden je npravni ali napredek v zadržanji. Saj je ta napredek glavni namen vzgoje. Da je v tem oziru mnogo težav, kdo ne vé tega? Popisal sem jih iz lastne skušnje v lanskim „Glasih“.

Vendar smem slavnemu zboru Vincencijeve družbe zatrditi, da smemo veseli biti otrók, ki so v naši hiši. Da govorim resnico, smem Vas opozoriti na gg. učenike, ki pravijo, da naši dečki pomagajo vzdrževati red v šoli. Smem opozarjati na prav lepe rede v obnašanju, smem sklicevati se na lepo obnašanje, kedar gredó v šolo ali iz šole. Vsi gredó skupno v šolo in tako pridejo tudi pároma skupno nazaj. Naj le pogleda kdo obnašanje naših otrok in pa obnašanje drugih razposajenih dečkov, ki se kepajo, drsajo, v sneg mečejo, s kamnjem lučajo, kolnejo, pretepajo, da skoraj ni vselej varno hoditi mimo teh bojaželjnih mladih junakov. Mnogokrat se ti otroci lotijo tudi naših in tedaj pade enemu ali drugemu kaka gorka po rami in hrbtu. Da so zmerjani — tega mi še praviti ni treba. Pa vendar ostanejo mirni in gredó svojo pot. In kako da se obnašajo doma, temu sem priča sam in so priče sestre, ki pazijo vedno nanje in mi povedó vse, kaj se godí.

*) Sedaj je gimnazijalec samo 6, ki obiskuje šolo. Eden je obolel in bode težko ozdravel. Dokler niso prostori v ustavu bolje vravnani, je silno težko mnogo gimnazijalec imeti. Prihodnost bode pokazala, ali bode smela in mogla hiša pomagati tudi revežem, vkljub visoki šolnine, do višega izobraževanja.

Tudi obnašanje doma se smé imenovati lepo. Seveda brez napake otroci niso bili nikdar in ne bodo, ali vendar je človek lahko z njimi zadovoljen, ako sploh radi ubogajo, ako so mirni, ako so nekteri prestopki ali pregreški le redki. Zlasti pa je mnogo vredno, ako je pravi duh v hiši, in je „občno mnenje“ dobro. Saj veste, kako je navadno med otroci: bahajo se s svojimi hudebnimi deli, lažejo, kradejo, posebno pa se norčujejo z dobrimi in jih zaničujejo ali celó tepejo. Tudi med našimi otroci je bilo še dolgo tako: pridne so drugi zaničevali in takih nepridnih je bilo precej. V začetku letošnjega šolskega leta pa se je to spremenilo: slabi so ostali v manjšini, dobrih in pridnih je bilo precej več in sedaj so morali še slabi, to je nagajivci in nemirneži, z njimi potegniti. Sedaj imamo občno ali javno mnenje — dobro, duh ta je prevladal in sedaj ima veljavo. Dobrim in prav pridnim ne dajejo več priimkov: svetnik ali priliznjeneč, ampak radi jih imajo in spoštujejo. Koliko je to vredno, ni povedati; sedaj je lahko novo prišlega otroka zboljšati v kratkem času, kajti ne ostane mu drugega, kakor da postane dober ali pa da jo potegne iz hiše. Zadnje se je letos dvema zljubilo, sicer se je pa uhajanje z ljubeznjivim in previdnim ravnanjem korenito odpravilo.

Izmed največjih otroških napak je strah pred delom. Poskušali smo z vezanjem knjig o počitnicah, a ni bilo pravega vspeha zaradi pomanjkanja orodja in nadzorovajočega osebja. Z boljšim vspehom smo začeli to delo za domače potrebe pred dobrim mesecem. Sedaj imamo orodje, delo napreduje, z njim pa tudi veselje, ki ga vsi nad njim imamo. — Ravno tako napravljajo tudi dečki rožne vence in sicer sedaj že prav lično. Veliko veselje kažejo za to delo. Jaz sam Vam pa tudi ne morem opisati onega veselja, ki mi ga napravljajo dečki, ko eden za drugim nosijo kazat in oddajati svoje izdelke. Sploh je nemogoče dovolj označiti prijetnosti, ki jih vživa prednik med dobrimi, priljubljenimi otroci: in take smem imenovati naše otroke. Kdor bi hotel imeti kaj spomina na Marijanišče, z rožnimi venci vsake vrste mu lahko postrežemo.

3. V otroškem sreču je živa kal. sv. vere in tudi pobožnosti. Katoliška vzgoja ima posebno skrb, da to stran otroškega sreča blaži, goji, podpira, da bode mogla trdna vernost biti otroku v poznejšem življenju najboljša voditeljica do edino pravega namena. — Lahko rečemo, da so vsi otroci sprejemljivi za vsako opominjevanje in za navod, ki ga dobivajo bodisi v kapeli, bodisi zunaj kapele. Molitev opravljajo, akoravno je pogostna, radi in z veseljem. Kolika sreča je pač za vsakega, najbolj za prednika, da more moliti skupaj z nedolžnimi otroci, ki molijo pogumno in čvrsto, molijo neprisiljeno, da moraš pri taki molitvi biti zbran in povzdignjen! Gospodje sobratje jih lahko opazujejo, kedar gredo otroci s pogrebom. — Naši dečki, vsaj nekteri, radi obiskujejo sv. Rešnje Telo, drugi molijo križev pot, tretji imajo kako posebno pobožnost. Seveda se pri tem otrokom ne dela nikaka sila, zato ima počasno in prijazno nagibanje toliko več vspeha. — Posebej pa moram omeniti pogostno prejemanje sv. zakramentov. Vsako nedeljo ali praznik je videti v naši kapeli lepo vrsto dečkov, ki pristopajo k mizi Gospodovi. Se več — seveda — jih je videti okoli spovednice ob določenih dneh. Vse se opravlja doma in ta prijetnost ter lahkota pripomore mnogo, da se vzbuja otrokom veselje do svetih skrivnosti. Kapela se jim stavi pred oči kot središče njihovega življenja, in prav zato imajo otroci veselje do hiše, čutijo se domače, vedno so veselega sreča, sree postaja bolj in bolj mehko in daje se lože voditi. Saj to so že stari narodi vedeli, da se zamore z vero in verskimi obredi najlože omečiti in voditi sree ljudstva.

To je kratek obris notranjega življenja z ozirom na zadnje polletje. Opomniti mi ni skoro treba, da se pač moramo bojevati dan za dnevom s slabostimi in napakami, da se včasih tudi kaj nepravilnega med otroci primeri. Toda — za to je ravno vzgoja, ker je človek nepopoln, in toliko boljša je vzgoja, čem skrbneje odvrtačuje otroka od hudega in ga privaja dobremu.

Kar se je zadnje polletje storilo v naši hiši, storilo se je s pomočjo blagih dobrotnikov, katerim je Bog odpiral srce in roko. Naj bode toraj hvala Njemu, ki deli vse dobrote in potem vsem blagim prijateljem naše hiše! Imenoval jih ne bom: naj gré zahvala iz srca v srce in naj bodo prepričani,

da jim bode molitev in lepo vedenje otrok gotova zahvala že zdaj, še bolj pa v njihovem poznejšem življenju“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. marca.

Notranje dežele.

V ogerski gospodski zbornici se je v ponedeljek pričela budgetna debata. Soditi po tem, kako je finančni odsek te odlične zbornice grajal finančno politiko ministra Tisze, bode se še marsikaj važnega čulo pri razpravah v zbornici. Koloman Ghycy, sivo-lasi starček, je razložil žalostni položaj ogerskega denarnega stanja, in je predlagal, da se budget ne privoli. Kaj bodo rekli ogerski magnati, ako bode bivši finančni minister razlagal ogersko denarno stanje, v kakem svitu se bode tedaj prikazal Tisza, ki je to zadolžil, ali je vsaj temu kriv, da se je ogerski denar zapravljal za madjarski šovinizem in za nepotizem, ki skupaj veže ogersko zbornico? V glavni razpravi je bil sicer budget sprejet, a grof Zichy in Somsich sta rekla, da privolita budget deželi, a ne vladi. Ko sta govorila Kautz in še ministerski predsednik, sklenil se je prestop v podrobno razpravo. — Novi ogerski državni tajnik v državnem ministerstvu, dr. Weckerle, še sedaj nima sedeža v parlamentu. A temu se bode že pomagalo. V županiji Arveški, na meji Gališki, je trg Bobrova volitveni okraj. Poslanec tega okraja se bode umaknil tajniku, ki bode tam voljen 21. t. m. brez nasprotja.

Na **Ogerskem** židje povsod kristijane spodrivajo. Da je trgovina in promet skoraj popolnoma v židovskih rokah, je obče znano, manj znano pa je morda, da tudi po šolah, v srednjih in višjih, židje vedno bolj spodrivajo kristijane. Ogerska vlada, ko je bila na to opozorjena, je rekla, da to pride od tod, ker se židje tako radi učé; a vendar je židu vse le kupčija in dobiček. Na stroške kristijanov se izobražujejo. To nam jasno kaže, ker židje vzdržujejo le eno samo srednjo šolo, dasiravno je bilo židovskih učencev l. 1885 po gimnazijah 5584, a po realkah 2003. — V Budapeštu je pet konfesionalnih gimnazij, med temi so tri katoliške. V letih od 1861 do 1881 je bilo 29.593 krščanskih učencev, a poleg njih 11.344 židov; po nekterih je več židov, kakor kristijanov. Ako pomislimo, kako so se v zadnjih letih pomnoževali učenci, vidimo, da se je število kristijanov v tem času povišalo za 22 odstotkov, število židov pa za 163 odstotkov. Sedaj je pa v gimnazijah v Budapeštu nad 1000, a po realkah nad 800 židovskih učencev, tako, da je sedaj v Budapeštu nad 1800 židov. A vendar se branijo židje napraviti iz svojega kako krščansko šolo; vselej, kedar jih za to nagovarjajo, pravijo, da se nočejo ločiti od kristijanov. Židje svoje otroke na račun kristijanov izobražujejo, pa še prosijo za oprostitev od šolnine. Koliko se hočejo s kristijani zediniti v eno celoto, kaže to, da je židovska občina prosila, naj se židovski učenci ob sobotah oprosté risanja in pisanja. Židom se vedno njih željam ustreza, kedar imajo v javnosti kaj opraviti, in kmalo bode tako daleč prišlo, da bode kristijan v vseh rečeh odvisen od žida, posebno kedar se jim posreči, da dobé nadvlado v tistih krogih, kjer je treba razumnosti in učenosti. Po takih okoliščinah ne bode nikdar deset let prešlo in židje bodo prevagovali na odločilnih in vladnih mestih. To je sad lahkomisljenosti v gospodarstvu, to način je tesnorsčen in brezglaven liberalizem, k temu pa je pristopil še narodni šovinizem. Najhujši Madjari so — židje, ki narodnostni ogenj podpihujejo.

Vnanje države.

Bolgarsko vprašanje bo menda Rusija sama rešila. Vlada v Petrogradu bode, kakor se poroča, stavila stvarne predloge veleblastim in je nada, da jih bodo sprejele; isto tako se nadjajo, da jih bode pa tudi Bolgarija sprejela. Bilo bi pač edino sredstvo, po katerem bi se mir povrnil v nesrečno deželo, ako bi Rusija stavila take predloge, ktere bi Bolgari mogli sprejeti. Kaj pomaga, da so na Bolgarskem sedaj nekaj kolovodjev ustaje postrelili, nekaj pa zaprli, ogenj ni pogašen, marveč le malo pokrit pod pepelom, a žrjavica tli. V našem mnenju nas še posebno potrjuje telegram, ki poroča, da se je Cankov v svoji spomenici izrazil, da bi se mir v Bolgarijo vrnil le tedaj, ko bi Turčija to deželo zasedla. Tako daleč je prišel bolgarski „odlični“ rodoljub (!), da ne vé drugega sredstva za pomirjenje, kakor Turka. V Sofiji so celo Cankovci vsled tega vsi osupnjeni. Pač lahko. — Morda je pa Cankovu to zgolj strašilo za Bolgare, da bi jih bolj omečil, da bi se mu rajši podali. — Vladna stranka v Bolgariji snuje sedaj središčni odsek, ki ima zbuditi in gojiti domoljubje po deželi. Namen temu bode, varovati svobodo in samostalnost dežele. Sedmorica skušenih rodoljubov ji bode na čelu. — Karavelov in tovariši so bili 14. t. m. izpušteni proti kavciji. Odpuščeni so štirje častniki, med njimi nadporočnik Ljubovsky.

Windthorst je na mnoga vprašanja zaradi cerkveno-političnih predlogov v „Germaniji“ odgovarjal, zatrdujoč, da ti predlogi nikakor

ne bodo vstavili kulturnega boja v Nemčiji. Kakor prej, tako so še sedaj veljavne določbe zaradi jezuitov in tudi izgonstva postava, dalje postava o cerkvenem premoženju in o odtegotvanju plač ostanejo še v veljavi. Dokler se ne odpravijo te postave, ne more biti govorjenje o stalnem miru med cerkvijo in državo. Ni si zastoj prizadeval Bismark centrum razpršiti; železni kancler tudi v pogajanju z Rimom ne zatajuje svoje lisične narave.

Napoleon III. je Italiji pridobil najprej Lombardijo leta 1859 in potem še Benečansko leta 1866. Sedaj pa snuje Italija zvezo z Avstrijo in Nemčijo. To hudo boli Francoze, ter Lahom očitajo nehvaležnost. (V politiki ne poznajo Lahi besede „hvaležnost“). Vendar se Francoze tolažijo s tem, da Rusija ni več v trocarski zvezi. Kaj bode Italija za to dobila, o tem vse križem ugibljejo. — Peyramont, vrednik časnika „Revanche“, ki je obesil ruske in francoske zastave pred oknom svojega stanovanja, prišel je pred sodnijo; državni pravdnik si je trudil dokazati, da tako ravnanje francosko deželo lahko zaplete v neljubi preprič z Nemčijo. A bil je oproščen; ni čuda, ker je obče mnenje toliko razjarjeno.

Izvirni dopisi.

Iz Bosne, meseca marca. Znano je „Slovenčevim“ bralcem, kako kruto je bil lansko leto umorjen naš rojak, slavnega spomina misijonar v Bosni, g. Valentin Lah. Njegovo požrtvovalno delovanje v bosenski Dubici zdelo se je vsled njegove smrti uničeno — brezvspešno. Zanimale bodo gotovo Slovence nekatere novice iz tega kraja, saj se je prav pri nas precej darovalo za to misijonsko postajo; in malo pred smrtjo Lahovo so mu večinoma Slovenci nabrali darove za zvon pri njegovi cerkvi. Zato podajamo tukaj iz „Katoliškega Lista“ nekatere podrobnosti o katoličanstvu v bosenski Dubici:

„Še tisti dan (umora g. Laha) se je govorilo med Mohamedani in na vsa usta kričalo med Srbi: „Šokački (rimsko-katoliški) zvon je odzvonil in z Lahom pokopljemo v svojem „hrišćan-luku“ tudi šokačko vero.“ Gospodska je na temelju teh glasov preiskovala in preiskovala, najprej med Srbi, a ni mogla niti samih Mohamedancev pustiti, da bi jih ne zasledovala. Kdo je začetnik in kriv te krutosti in zločinstva, se še danes ne vé.

Da pa je družbe zločincev iskati med Srbi in Mohamedanci, to je javna tajnost. Ta tajnost se potrjuje še bolj s tem, ker so nekateri katoliki malo mesecev pred umorom opominjali g. Laha, naj bo oprezniji, kedar občeje s to svojčtjo. A g. Lah bil je dobra in zraven tudi jako pobožna duša, ter jih je zavračal: „Čemu naj se bojim; nikogar ne sovražim in mu zlega ne želim; premoženja nimam, kajti kar sem imel, obrnil sem v korist katolikov v naši Dubici.“ Tako je govoril tudi pred Srbi in Mohamedanci, s kterimi je občeval kot brat z bratom; celo tako-le se je včasih izjavil: „Če se Vi izselite, pa kupim z milodari katolikov celo Dubico.“ Vse to je množilo mržnjo pri tamošnjih bratih, ki so jo pa znali laskavo skrivati. Srbi, kakorkoli so priprosti ljudje, prevideli so dobro, da Lah za katoličanstvo po dobro premišljeni osnovi dosledno deluje. Sezidal je najprej cerkvico z zvonikom ne v komaj dve uri oddaljeni katoliški Kozari, marveč sredi Komšiluka (soseske) najstrastnejših Mohamedancev. Mohamedanci so se, začuvši katoliški zvon, v dveh mesecih vsi izselili in se nastanili poleg svojih džamij, poslopja in zemljišča pa je za najpovoljnjejšo ceno kupil sam pokojni Lah. Na kupljena zemljišča naselil je katoliške družine. Lah je mogel reči: eden del misije (poslanstva) je izvršen z Mohamedanci. A v tej soseski so tudi Srbi. Po osnovi je bilo treba tudi te premakniti, da se osnuje čisto katoliška srenja. Ta posel bil je zares težak, in to tem težji, ker ima srbski parok (pop) svoje leseno stanovanje in leseno cerkvico nekoliko stopinj preko pota od katoliške cerkvice, a dalje so Srbi sami bogati trgovci.

S popom Lah ni imel težkega posla, ker je isti človek v najglobejši popustljivosti gledé na svojo cerkev in vero. Liturgije (sv. maše) ne opravlja nikdar razun na „Roždenije Kristovo“, „Jovanovo“, „Vodokrštenije“, na „Savo Sredozimca“, „Sretenije“, „Voskresenje“ in na nekatere praznike Matere božje. Oblečen je po turško, sinovi so mu čobani (pastirji), a tudi sam najraje s čibukom v ustih živino pase. O kaki pridigi ali krščanskem nauku ni duha ne sluha. Za to so mu tudi verniki tako slabo v veri podučeni, da mnogi ne znajo niti deset božjih zapovedi. Pisatelj teh vrstic vprašal je enkrat takega

mutlaka (žlobudro), (tako jih imenujejo tukaj mohamedanci in katoliki), če zná ovo zapoved božjo: „ne ubijaj“, „ne kradi“, a odgovor je bil: „ma brate, ne znam; ali se dá to pojesti?“ Paroku je toraj cerkev in vera, ktera koli si bodi, deveta briga.

Zato je bil Lah prepričan, da mu parok pri izvrševanju namere ne bode delal nikake zapreke. Treba je bilo pobrigati se tudi za dober in v katoliškem duhu vzgojen naraščaj. Zato je bila Lahu največja skrb, da čim preje odpre katoliško konfesionalno šolo. To je na vsak način želel imeti v svoji soseski. In v resnici je imel srečo. Ponujala se mu je dobro postavljena, zidana in za šolo kot nalašč pripravna koča ne daleč od njegove hiše in cerkvice. Že se je dogovarjal o kupu in zdaj bi bila že gotovo hiša katoliške občine, da ga ni doletela nesreča. Mislil je v njej namestiti šolo, koder naj bi delovale usmiljene sestre. Ali odkod naraščaja, ker je malo katoliških družin. Da bi bilo teh vedno več, znal si je zopet pripraviti pot iznajdljivi duh Lahov. Kupoval je namreč zemljišča krog Dubice in je naseljeval katoliške družine zlasti iz Like. Takih po njem naseljenih je sedaj dosti v Bjelajcih, Maglajcih, Špilji itd. Da je bilo to delovanje Lahovo Srbom a tudi Mohamedancem trn v peti, je lahko umeti, in govorico, da so ga hajduki zaradi denarja napadli, danes malo kdo veruje. Denar mogel je biti pri umoru samo postranski namen.

Evo, tak boj je začel pokojni g. Lah. Protivniki so dobro vedeli, da jih bo to edino rešilo, če bodo handžare in nože potisnili v junaške prsi Jezusovega junaka. Tako se je tudi zgodilo.

Do nedavno bili so katoliki v bosniški Dubici brez svojega duhovnega pastirja. Takoj po onem zločinu so pribežali pod duhovno pomoč onkraj Une v hrvaško Dubico. Ni se jim kratila. Bivši župnik in podarhidijakon, prečast. g. Jos. Kolarić, sprejel je dragovoljno duhovno skrb in jo je izvrševal rad in goreče, da-si je imel velike težave, zlasti zaradi velike daljine naseljenih sosesčanov. Za njim je sprejel pastirstvo tudi sedanji oskrbnik fare v hrvaški Dubici, ki jo je prav tako goreče izvrševal.

Ko so katoliki sprevideli, kako težko in sitno je župniku v hrvaški Dubici, da oskrbljuje svojo in tako razkosano faro v bosniški Dubici, obrnili so se v posebni deputaciji k svojemu pastirju, premil. škofu Marijanu Markoviću, s ponižno prošnjo, naj jim dá dušnega oskrbnika. Deputacija je okrepila prošnjo s tem, da je večina katolikov v nedeljo in praznik brez vsake službe božje, da tisto malo katolikov, kar jih gré k sv. maši v hrvaško Dubico, mora plačati vsak pot 12 kr. prevoznine, a to je za reveže velika žrtva in se bodo vsak dan množili mešani zakoni na škodo katoličanstva, če bo trajalo to izjemno stanje. Premil. škof uslišal je prošnjo čez nekaj časa, ker mu tudi samemu manjka duhovništva, ter je nedavno poslal čast. o. Bona Popovića.

Gospod Bono se je nastanil — in kam če drugam — v kočico pokojnega Laha. Naravno, da mnogo trpi s stanovanjem, ker za stanovanje ima samo eno sobico. Kuhinja je razdrapana, dvorišče in vrtič brez ograje in vrh tega kočica v nevarnosti, kot je bila za pokojnika. Oče Bono se je živo briga pri duhovski oblasti in pri gospodski, bi se mu li ne sezidal ali ne našel dostojnejši farovž? Dobilo se je 600 gld., reci: šest sto goldinarjev za farovž in cerkev. Za ta revni kraj je sicer veliko, a za zidanje malo.

Te vrstice v marsičem pojasnujejo apostolsko delovanje Lahovo, pa tudi vzrok žalostne smrti njegove.

Domače novice.

(Premili gospod knezoškof, dr. Jakob Misija) vrnilo so se sinoči z Dunaja od škofovskih posvetovanj.

(Odlikovanje.) Prednica nunskega samostana v Loki, M. Benedikta pl. Renaldy, dobila je od cesarja z odlokom dné 9. marca t. l. za svoje mnogoletno jako zaslužljivo delovanje zlati križec za zasluge s krono.

(Nemški junak.) Včerajsnji „Učiteljski Tovariš“ poroča: Velika predznost se kaže pri naših nasprotnikih, če že profesor (vzgojitelj mladine) daje slovenskim dijakom nalogo: „Lasst uns Deutsche sein und bleiben“, kakor se je pretečene dni

zgodilo v IV. razredu c. kr. realke v Ljubljani. — Kdo je ta germanizator, ni težko vganiti.

(Koncert Franceta Ondrička) napolnil je včeraj prostorno redutno dvorano z mnogobrojnimi občinstvom do zadnjega kotička. Izmed dostojanstvenikov opazili smo g. deželnega predsednika barona Andr. Winklerja s hčerko, in generalmajorja Grollerja pl. Mildensee s soprogo. Zaupljivo smemo reči, da je bil z vspehom izvestno vsak zadovoljen. Ondriček je umetnik znan po vsej omikani Evropi. Težko bi bilo toraj opisati njegovo sviranje na vijolini tako, kakor zasluži. Vidi se iz vsakega potegljaja z lokom, da je godbenik vse težave, ki učenca mučijo, pustil daleč za seboj. Z največjo gotovostjo in nekako mirno vnanostjo zasvira vam tudi najburnejši „allegro“. Ogromna tehnična izobraženost, čista intonacija v najtežjih položajih, in — skoro da ne vemo zadosti markantnih izrazov — da bi po zasluženi označili srce pretresujočo igro umetnikovo. Nasledek take glasbe bil je povsem opravičen večkratni izziv in gromovito ploskanje po vsaki točki. V priznanje izročil mu je takoj ob nastopu krasen lavorov venec z belo-modro-rudečimi trakovi v imenu „Glasbene Matice“, član tega društva.

S pohvalo omeniti nam je tudi drugih sodelujočih oseb. Težko nalogo imel je sinoči g. Anton Foerster mlajši, spremljajoč koncertanta na glasoviru. Težka — pravim — mu je bila naloga, kajti umetnika spremljevati, ki se ne dá oklepiti v navadne meje glasbenega metruma, in pa skoro bliskoma dobiti pregled čez najtežje kompozicije, združiti se v igranju s popolno neznanim umetnikom, vse to služi v slavo nadobudnemu našemu pijanistu. On je storil, kolikor je bilo pri teh razmerah storiti mogoče. Čveterospjev „Njega ni“ je krasna pesem najnovejših kompozicij A. Foersterjevih. Prednašala ga je z občutkom na občo zadovoljnost znana četvorica izvrstnih pevcev: Razingera, Přibila, Puciharja in Paternoster. Odlikoval se je posebno v svojih nalogah čistodoneči bariton gosp. Puciharja. — Gospica L. Daneševa skazala se je zopet sinoči izurjeno pevko. S čistim glasom, okrašenim sem in tje s srečno izvedenimi olepšavami, žela je po zasluženi za Arditi-jeve: „Govore“ (s českim tekstom) burno pohvalo. — S kratka: sinočnji koncert, slovansk vseskozi, bil je na slavo umetniku in sodelovalcem, na radost vsem udeležencem.

(O pogorelem gledišču.) Po cenitvi Dunajskega inženirja Jung-a bi novo gledišče, če bi bilo ravno na tem mestu s porabo še stoječega starega zidovja pozidano, stalo nekako 75.000 gld. ter bilo gotovo že letošnjo jesen. Če se bo pa kje drugje zidalo, bi stalo najmanj 200.000 gld. in še kdo vé, kedaj bi bilo gotovo.

(O snegu.) Danes popoldne, toraj že četrti dan, pada od neba tako z veseljem, gost in droben — pravi zimski sneg — kakor bi mislil saj četrtletje mirno na zemlji si odpočiti. Slabo postrežje se bode sedaj moralo olajšati z ogrebanjem. — Zima in gosposka ne prizanašate!

(Železnični promet) je med Ljubljano in Trstom popolnoma vstavljen. Celó telegrafična žica je neki zarad sneženega viharja nerabljiva.

(Začasno prevažanje ljudi) za črto Metlika-Rudolfovo je dovolila c. kr. deželna vlada dne 11. marca 1887 g. Edvardu Fuxu, poštarju v Metliki.

(Slovenski klub na Dunaji) ima svoj sedmi večer v soboto 19. marca t. l. v hotelu Royal I. Singerstrasse 3 mezzanin na levo. Začetek ob 8. uri. Pristop imajo le oni, ki so ustno ali pismeno vabljeni.

(Na Koroškem) je bil izvoljen v Celovcu nemško-liberalni Peter Lax s 113, v Velikovem pa z 62 zmed 70 glasovi. Koroški Slovenci zopet nimajo nobenega zastopnika v državnem zboru.

Razne reči.

— Dr. Smolka je včeraj obhajal, če tudi ne deset- pa vsaj sedemletnico predsedništva v državni zbornici poslancev. Do sedaj menda ni dosegel še noben predsednik teh let.

— Svarilo. Nemški konservativni listi svaré pred časopisi, ktere izdava Alois Tenglerjeva centralna knjigarna. Že lani so opozarjali katoliško občinstvo, naj se varujejo časnika, imenovanega

„Weltspiegel“ in sedaj zopet svaré pred „Neue Illustrirte Welt“, ker prinaša grde romane, nespodobne slike itd.

— Nihilist Degajew, bivši artilerijski stotnik, ki je meseca decembra 1883 umoril v St. Petersburgu žendarmerskega polkovnika Sudejkina, prišel je še le sedaj pravici v roke. Po umoru Sudejkina se je dejalo, da je Degajew utekel v Ameriko. A bival je skoro ves ta čas v St. Petersburgu pri nekem prijatelju, ktereга policija ni zasledovala in ki je bil Degajewu po vnanosti podoben kot jajce jajcu. Nikdar nista skupno z doma odhajala ali domu prihajala, tako, da niti hišni „dvornik“ (vratar) ni vedel, da ste dve različni osebi, ki mimo njega odhajate in prihajate. Po naključju pa je spoznal Degajewa v Kiewu, kamor se je bil nedavno za malo časa podal, nek žendarmerski častnik, ga vklebil, ter pravici izročil.

— Nasledí kujanja. Nek časnik v državi Illinois ceni zgubo, ki so jo imeli fabrikantje in delavci vsled lanskih kujanj na 50 do 60 milijonov dolarjev.

— Koliko mala loterija „nese“. Finančno ministerstvo v naši državi računi dohodke male loterije za leto 1887 z 20,224.000 gld. Stroški bi znašali 12,460.000 gld., tako da bi državi ostajalo čistih 8,000.000 gold. Češka in Spodnja-Avstrijska največ v malo loterijo znosite. Dunaj s Spodnjo-Avstrijo imel bi sam t. l. 9,300.000 gold. v malo loterijo znositi; Češka 4,000.000 gold.; Moravska 1,120.000 gld.; Gališka 1,440.000 gld., in Štajarska 1,110.000 goldinarjev.

Telegrami.

Dunaj, 16. marca. Cesarjevič Rudolf odpotoval je po noči v Berlin.

Dunaj, 17. marca. Poslaniška zbornica nadaljuje posebno obravnavo bankinega predloga. Predlog Deršatte, po katerem naj se deli dobiček med banko in državo ne še le pri 7%, ampak pri 6%, je sprejet s 124 glasovi proti 114. Za ta predlog so glasovali: Nemški klub, nemško-avstrijski klub, demokratje, antisemitje in nekteri udje Coroninjevega in Češkega kluba.

Petrograd, 16. marca. Časniku „Regierungsbote“ se sporoča iz Petrograda: tri dijake iz Nevske univerze, pri katerih so našli razpokljive kroglice, polnjene s svincem, dinamitom in strihninom, so prijeli. Zaprti so priznali, da so udje zadrage anarhistov.

Strassburg, 16. marca. V deželnem zboru graja Winterer vladne naredbe; ugovarja je da bi se bilo od zunaj vplivalo na volitve. Puttkamer pravi: ne vspehi volitev, pač pa duh volitvenega boja tirja ojestrejšje naredbe zoper namere Frankfurtske pogodbe, ktere se bodo tudi brezobzirno izpeljale.

Tujci.

14. marca.

Pri **Matiču**: Konraetz in Landau, trgovca, z Dunaja. — Gustav Klein, trgovec, iz Prage. — Stare, posestnik, iz Mengša. — Golob, posestnik, iz Vrhnike. — Ogorek, c. k. sodn. pristav, iz Brda. — F. Knipfl, c. k. finančni oglednik, iz Pulja.

Pri **Stonu**: Viktor Falk, trgovec, iz Berlina. — Artur Skibbe, trgovec, iz Draždan. — W. C. Jelinek, trgovec, iz Nemčije. — Karol Fasol, trgovec, z Dunaja. — Fr. Ondriček, umetnik, iz Prage. — Janez Benedičič, železnični uradnik, iz Siseka.

Pri **Bavarskem dvoru**: E. Weiss, trgovec, iz Gradaca.

Pri **Avstrijskem caru**: Ludovik Schwarz, potovalec, iz Gradaca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiju			
7. u. jut.	727.70	— 5.0	sl. svzh.	sneg	15.00
15. 2. u. pop.	728.58	— 0.6	sl. vzh.		sneg
9. u. zveč.	729.78	— 3.4	„	oblačno	

Cel dan je neprenehoma snežilo. Srednja temperatura 3.0° C., za 6.0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 70 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 20 „
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	111 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 75 „
Akcije avstr.-ogorske banke	869 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 10 „
London	127 „ 75 „
Srebro	— „ — „
Francooski napoleond.	10 „ 09 „
Ces. cekini	6 „ — „
Nemške marke	62 „ 60 „

Zahvala.

Prijateljem 16. nov. 1885 umrlega č. g. Josipa Kastelec-a naznanjam v oziru na „Slovenca“ št. 269 z dne 24. nov. p. l. objavljene „prošnje“, da g. Kastelec-a spomenik na farnem pokopališču v Tržiči že stoji. Izdelal ga je prav lično g. Vinko Camernik, kamnosek v Ljubljani, in ima tale napis: V. č. g. Josip Kastelec, bivši duhovnik Poreške škofije, umrl tukaj v svojem rojstnem kraju 16. nov. 1885 v 40letni starosti in 16. letu mašništva.

Zemlja domača naj Te rahlo krije,
Luč nebeška naj Ti večno sije!

Postavili prijatelji.

Spomenik velja v vsem skupaj do 47 gl. ter so zanj darovali gg: Rebolj in drugova 6 gl., Bukovec Fr., Gorec Fr., Primož Jer. in Šarabon Mavrilj po 5 gl.; Belec Ivan, Cene Karol, Jančigar Karol, Kragl Josip, šolski ravnatelj v Tržiči, in Omers Josip po 2 gl., Barbalich Ivan, Bohinec Fr., Kristofč Lovro, Sajovic Josip, krčmar na „Pesku“, Tavčar Ivan, Turk Avg. in Valentinč Ignacij po 1 gl.; primankljej poravnal je podpisani.

Vsim gg. darovalcem izrekam v svojem in v imenu za-puščenih in žalostnih starišev umrlega s tem najtoplejšo zahvalo. V Tržiči, 15. marca 1887.

Franc Špendal,

farni administrator.

Nov natis!

Getzemani in Golgota,

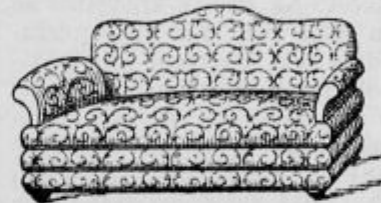
šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti.

Bukve premišljevanja in molitve k časti britkega terpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa, po premišljevanji pobožne nune Ane Katarine Emerih in po spisih najimenitnejših častilcev presvetega terpljenja našega Zveličarja; spisal J. Volčič, je ravnokar izšla v šestemu natisu ter se dobiva pri podpisnemu in pri vseh bukvarnah in sicer velja v pol usnji 1 gl. 10 kr.; vse v usnji 1 gl. 30 kr.; vse v usnji z zlato obrezo 1 gl. 70 kr.; po pošti 10 kr. več. Še boljše vezanje se izvršuje po naročilu.

Matija Gerber (Josip Gerber),

v Ljubljani.

(3)

Da omogočim vsakemu omisliti si, kar je v vsaki sobi najpraktičnejše in najlepše, nastavl sem svojim divanom za malo časa nizko ceno

25 gld.

Moji divani preoblečeni so z modernim, trpežnim blagom, ki ne izgubi barve. Za dobro delo se jamči. Divani imajo pod sedežem predalo, a na zahtevanje izdelujem jih tudi brez istega. Resnim kupcem na deželi pošljem, če želijo, uzorec blaga franco. Gornja nizka cena velja le za malo časa, torej prosim, se pravočasno oglašati z naročili, za katerih najboljšo izpeljavo se jamči.

Anton Obreza,

tapecirar v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, n. pr. salonske garniture, žimnice, posteljne uloge itd., izdelujejo se po cení, brzo in solidno. Poprave v mestu in na deželi prevzemam in izvršujem na občo zadovoljnost. (11)

Kmetovalec.

Gospodarski list s podobami.

Štev. IV. tega najboljšega, največjega in najcenejšega slovenskega gospodarskega lista prinaša sledečo vsebino:

Pomagajmo si sami! — Gnoj, s katerim se pridelek pomnoži. — Vzorni načrt skednja. — Kako predenico zatreti. — Karbolinaj. — Stajercem priporočene jabolčne sorte, ki pa tudi drugod ugajajo. — Gospodarske novice. — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

„Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli, ter stane za celo leto 2 gold. Gg. učitelji in šolske knjižnice dobivajo list za polovico cene.

(3) **Inserati**

priobčeni v „Kmetovalcu“ imajo najboljši vspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zeló priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarka Piccoli-ja
v Ljubljani.

narejena in sestavljena po mojem navodu, ima nedvomljiv uspeh in zdravilne lastnosti v vsih slučajih želodčeve obolenosti, kakor tudi pri zlati žili.

Dr. E. pl. vitez Stšekl,
c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštnino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v **Piccoli-Jevi** lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v **Rizzoli-Jevi** lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorju, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (2)